

OPRACOWANIE EKOFIZJOGRAFICZNE

terenu położonego w obrębie Dolna Grupa I, dz. 118/1, 103 i 104
w gminie Dragacz

autor:
mgr inż. Joanna NOWAK

2017

Spis treści:

I. Podstawa prawna i cel opracowania.....	3
II. Cel opracowania	5
III. Zakres i metoda opracowania	5
IV. Stan środowiska przyrodniczego obszaru objętego analizą i jego otoczenia	7
V. Prawne formy ochrony środowiska przyrodniczego	13
VI. Różnorodność biologiczna- Zagrożenia i bariery.....	18
VII. Ocena odporności środowiska na antropopresję.....	19
VIII. Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym różnorodności biologicznej	19
IX. Wstępna prognoza dalszych zmian zachodzących w środowisku.....	19
X. Ocena przydatności środowiska do realizacji funkcji społeczno-gospodarczych.	20
XI. Ocena zgodności aktualnego użytkowania i zagospodarowania z uwarunkowaniami przyrodniczymi	21
XII. Powiązania przyrodnicze obszaru z jego szerszym otoczeniem.....	22

I. Podstawa prawna i cel opracowania

Podstawa prawna sporządzania *Podstawowych opracowań ekofizjograficznych* znajduje się w art. 72 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 672, 831, 903, 1250, 1427) oraz w § 2 pkt 1 lit. a rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1298). Stanowi ona podstawowy materiał wejściowy do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Podstawowe opracowanie ekofizjograficzne (zwane dalej „opracowaniem”) sporządza się w postaci opisowej i kartograficznej, w celu dokonania rozpoznania i charakterystyki stanu środowiska przyrodniczego badanego terenu. Rozpoznanie dokonuje się w podziale na poszczególne elementy środowiska z uwzględnieniem wzajemnych powiązań oraz procesów w nim zachodzących. Celem opracowania jest postawienie diagnozy stanu środowiska przyrodniczego, rozpoznanie jego zagrożeń oraz ich identyfikacja. Elementem opracowania jest określenie wstępnej prognozy dalszych zmian, jakie zachodzą będą w środowisku. Prognoza, o której mowa wyżej, ma polegać na określeniu kierunków oraz możliwej intensywności przekształceń i degradacji środowiska, będących wynikiem dotychczasowego zagospodarowania i użytkowania terenu. Celem opracowania ekofizjograficznego jest również wskazanie na przyrodnicze predyspozycje analizowanego terenu do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, polegające na wskazaniu obszarów, które powinny pełnić funkcje przyrodnicze. Kolejnym elementem składającym się na zakres merytoryczny opracowania, jest określenie możliwości rozwoju i ograniczeń dla różnych rodzajów użytkowania i form zagospodarowania terenu. Określenie uwarunkowań ekofizjograficznych dla terenu objętego analizą ma na celu:

- określenie przydatności poszczególnych terenów dla rozwoju funkcji użytkowych, a w szczególności: mieszkaniowej, przemysłowej, wypoczynkowo-rekreacyjnej, rolniczej, leśnej, uzdrowiskowej, komunikacyjnej z uwzględnieniem infrastruktury niezbędnej do prawidłowego spełniania tych funkcji,
- wskazanie terenów, których użytkowanie i zagospodarowanie, z uwagi na cechy zasobów środowiskowych i ich rolę w strukturze przyrodniczej obszaru, powinno być podporządkowane potrzebom zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska i zachowania różnorodności biologicznej,
- określenie ograniczeń wynikających z konieczności ochrony zasobów środowiska lub występowania uciążliwości i zagrożeń środowiska oraz wskazanie obszarów, na których ograniczenia te występują.

Zakres merytoryczny niniejszego opracowania ekofizjograficznego wynika z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1298) i obejmuje w szczególności elementy, wskazane w § 6 wyżej wymienionego rozporządzenia.

Niniejsze opracowanie zostało sporządzone m.in. w oparciu o następujące akty prawne, publikacje fachowe oraz opracowania w formie kartograficznej:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska,
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych

- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu,
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków,
- ustawa z dnia z dnia 14 grudnia 2012 r. r. o odpadach,
- Szponar A., 2003, Fizjografia urbanistyczna, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa;
- Kozłowski S., 1994, Atlas środowiska geograficznego Polski, Atlas zasobów, walorów i zagrożeń środowiska geograficznego Polski, Polska Akademia Nauk Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, Warszawa;
- Mocek A., Drzymała S., Maszner P., 2006, Geneza, analiza i klasyfikacja gleb, Wydawnictwo Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu, Poznań;
- Nytko K., 2007, Oceny oddziaływania na środowisko, Politechnika Białostocka, Białystok
- Sołowiej D., 1992, Podstawy metodyki oceny środowiska przyrodniczego człowieka, Daniela, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań;
- Program ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego 2010, Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Toruń 2008;
- Macias A., Bródka S., 2014, Przyrodnicze podstawy gospodarowania przestrzenią, PWN, Warszawa
- Raport o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2011 roku, Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Bibliotek Monitoringu Środowiska, Bydgoszcz;
- Raport o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2012 roku, Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Bibliotek Monitoringu Środowiska, Bydgoszcz;
- Raport o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2013 roku, Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Bibliotek Monitoringu Środowiska, Bydgoszcz;
- Raport o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2014 roku, Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Bibliotek Monitoringu Środowiska, Bydgoszcz;
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego, pod kierunkiem Prof. dr hab. Andrzeja Gizińskiego, Toruń 2002;
- Praca zbiorowa (red. Bednarek R.), 2012, Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym, Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych O/Wielkopolski, Poznań,
- Kistowski M., 2003, Procedura sporządzania opracowań ekofizjograficznych w świetle najnowszych uregulowań prawnych (w:) Ochrona przyrody na obszarach rolnych, Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych, Towarzystwo na Rzecz Ziemi, Kraków –Oświęcim, s. 14-33.
- AMIR S., HAFIDI M., MERLINA G., REVEL J.C. 2004. Sequential extraction of heavy metals during composting of sewage sludge. Chemosphere 59: 801–810.
- Program Ochrony Północnego Korytarza Ekologicznego WWF Polska, Warszawa, 2015 r.

- Wyznaczenie granic obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w celu uzasadnionego odtworzenia terenów zalewowych etap II Mątawa Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej Oddział Morski w Gdyni, 2015/2006
- Przeglądowa Mapa geologiczno-inżynierską Polski,
- Mapa Geologiczna Polski utworów powierzchniowych
- Mapa Sozologiczna w skali 1:50 000
- Mapa Geośrodowiskowa Polski Plansza A i B
- Mapa Hydrologiczna Polski
- Programy graficzne AutoCad LT, QuantumGis 2.14.8
- www.gdos.gov.pl,
- www.pgi.gov.pl,
- www.stat.gov.pl,
- www.wios.bydgoszcz.pl,
- www.warszawa.rzgw.gov.pl/

teren opracowania – rozumiana, jako powierzchnia terenu ujęta w uchwale w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie Dolna Grupa I, gmina Dragacz (Uchwała-Nr-XVII/171/17)

II. Cel opracowania

Zasadniczym celem niniejszego opracowania jest próba delimitacji obszarów objętych ww. uchwałą pod kątem możliwości realizacji we wskazanym terenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Przedmiot i zakres przewidywanych rozwiązań planistycznych nie narusza ustaleń obowiązującego Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dragacz. Opracowanie ekofizjograficzne odnosi się do zasobów środowiska przyrodniczego, zarówno w ujęciu możliwości ich wykorzystania jak również ochrony jego walorów. Porusza ono również kwestie istniejących oraz potencjalnych zagrożeń związanych ze zmianą istniejących funkcji. Identyfikacja tych zagadnień pozwoli na optymalizację decyzji przestrzennych zawartych w ustaleniach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

III. Zakres i metoda opracowania

Opracowanie obejmuje teren położony w gminie Dragacz w obrębie Dolna Grupa I na działce 118/1, 103 i 104 w bezpośrednim sąsiedztwie drogi krajowej nr 16.

Do sporządzenia niniejszej dokumentacji wykorzystano dostępne materiały archiwalne dotyczące obszaru miejscowości oraz analizowanego terenu.

Całość prac związanych z wykonaniem przedmiotowego opracowania obejmowała trzy etapy.

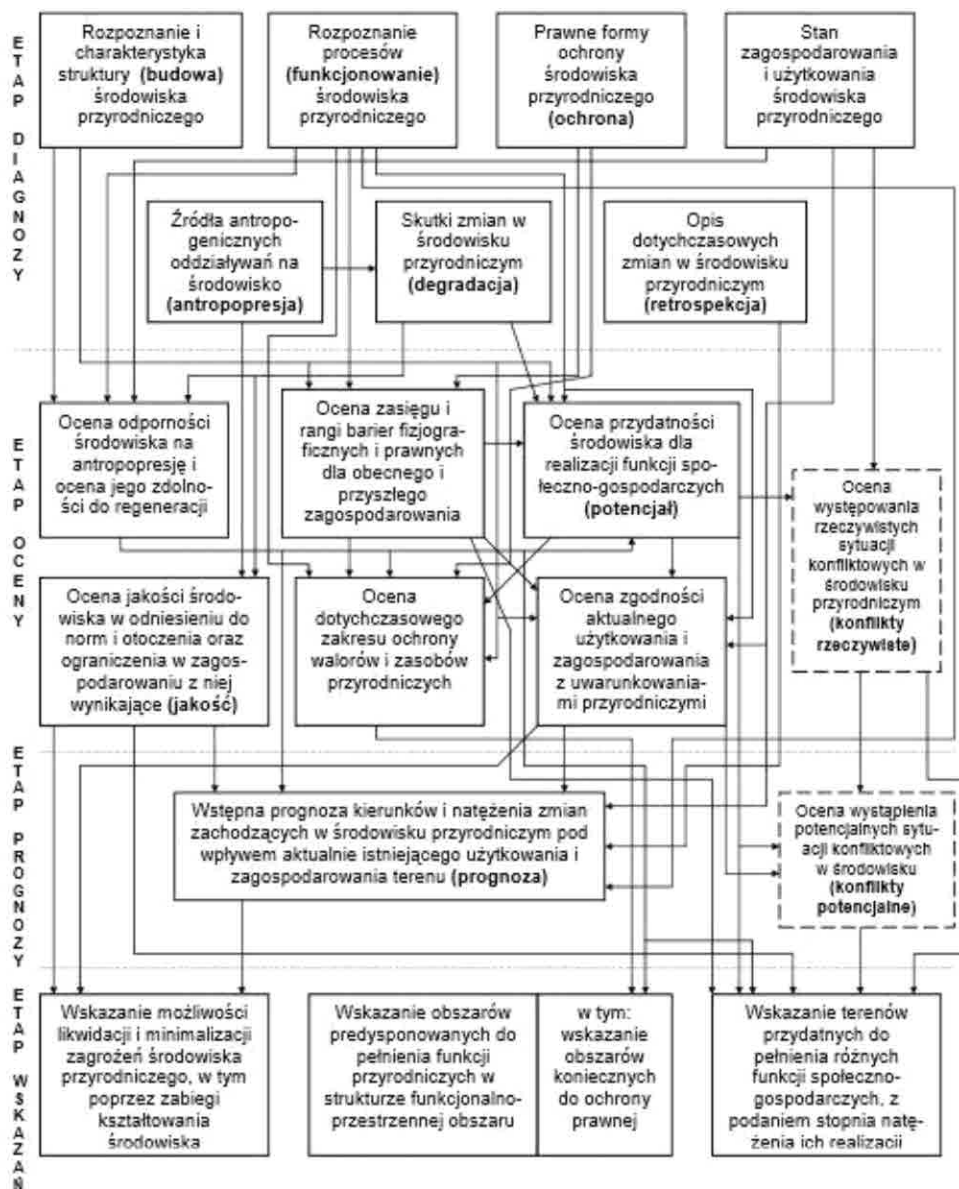
Etap pierwszy to zebranie i analiza wspomnianych wcześniej materiałów archiwalnych. Miało to na celu wstępne rozpoznanie istniejących uwarunkowań przyrodniczych oraz zasobów środowiska kulturowego, a także sprecyzowanie zakresu dalszych badań.

Etap drugi to wizja terenowa. Ich efektem była identyfikacja podstawowych zasobów środowiska przyrodniczego analizowanego terenu, występujących powiązań przyrodniczo-przestrzennych oraz zagrożeń.

Na trzeci etap złożyły się prace analityczne oraz opracowanie dokumentacji obejmującej część graficzną i opisową. W zależności od dokładności informacji

o poszczególnych komponentach środowiska w celu zapoznania się z terenem analizą objęto również tereny sąsiadujące z terenem opracowania.

Posłużono się schematem koncepcyjnym sporządzania opracowania ekofizjograficznego zaproponowanym przez Kraińskiego¹.

Rysunek 1 Schemat koncepcyjny sporządzania opracowania ekofizjograficznego
Źródło: M. Krasieński, Procedura sporządzania opracowań ekofizjograficznych
w świetle najnowszych uregulowań prawnych.

¹ M. Krasieński, Procedura sporządzania opracowań ekofizjograficznych w świetle najnowszych uregulowań prawnych

IV. Stan środowiska przyrodniczego obszaru objętego analizą i jego otoczenia

Teren opracowania położony jest w miejscowości Dolna Grupa w gminie Dragacz, powiecie świeckim, w województwie kujawsko-pomorskim (północna część).

Zgodnie z podziałem zaproponowanym przez prof. J. Kondrackiego teren mppz położony jest w prowincji Niziu Środkowoeuropejskiego, podprowincji Pojezierzy Południowobałtyckich, makroregionie Dolina Dolnej Wisły, mezoregionie Kotlina Grudziądzka. Kotlina Grudziądzka powstała w miejscu zmiany pierwotnego odpływu wód z południowo-zachodniego na północno wschodni pod koniec pomorskiej ostatniego zlodowacenia.

Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Zgodnie z objaśnieniami do Mapy Geośrodowiskowej Polski Arkusz Grudziądz-Rudnik położony jest w środkowej części niecki brzeżnej, której podłoże stanowią prekambryjskie skały krystaliczne. Na nich zalegają paleozoiczne utwory syluru (łupki ilaste z wkładkami węglanowymi i przewarstwieniami mułowców). Na skałach syluru niezgodnie leżą osady permu należące do cechsztynu. Rozpoczyna je seria zlepieńców, przykryta warstwą łupków miedzionośnych, wapieni i anhydrytów z najstarszą solą kamienną. Powyżej występują osady czterech cyklotemów: iłowce z anhydrytami (Werra), anhydryty i sole kamienne (Stassfurt), sól kamienna (Leine) oraz iłowce pstre z przewarstwieniami piaskowców i anhydrytów (Aller). Trias reprezentują piaskowce i iłowce należące do pstrego piaskowca; iłowce, wapienie i dolomity należące do wapienia muszlowego oraz seria piaskowców i iłowców należących do kajpru i retyku. W jurze dolnej występują piaskowce i iłowce, na których zalegają środkowo-jurajskie mułowce wapniste oraz seria mułowców i iłowców z jury górnej. W kredzie dolnej osadziły się mułowce z wkładkami piaskowców, syderytów i iłowców, a w kredzie górnej - wapienie margliste, mułowce i iłowce wapniste, margle i margle piaszczyste. Osady trzeciorzędu reprezentowane są przez: paleogen i neogen. Do paleogenu należą oligoceńskie piaski i mułki z glaukonitem. Neogen tworzą osady miocenu górnego: piaski i mułki piaszczyste z wkładkami węgla brunatnych i okruchami ksylitu. Utwory czwartorzędowe pokrywają cały teren. Ich miąższość jest znaczna i waha się od 80 do 150 m. Pochodzą one ze zlodowaceń południowopolskich, środkowopolskich i północnopolskich oraz z holocenu. Gliny zwałowe z wkładkami piasków i mułków zlodowaceń południowopolskich zalegają bezpośrednio na osadach trzeciorzędowych. Zlodowacenia środkowopolskie reprezentowane są przez osady wodnolodowcowe stadiału maksymalnego i mazowiecko-podlaskiego oraz przez osady interstadiału pilickiego. Z okresu pierwszego stadiału pochodzą piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz gliny zwałowe z wkładkami piasków i żwirów. Do utworów interstadiału pilickiego należą ily i mułki jeziorne, leżące bezpośrednio na glinach zwałowych stadiału głównego. Przykrywają je gliny zwałowe stadiału mazowiecko-podlaskiego. W czasie kolejnej recesji lodowca, w interglacjale eemskim, na obszarze obecnej doliny Wisły utworzyły się piaski i żwiry rzeczne. Sedymentację zlodowaceń północnopolskich rozpoczynają piaski i żwiry rzeczne stadiału sandomierskiego, zalegające bezpośrednio na glinach zwałowych zlodowaceń środkowopolskich, stadiału mazowiecko-podlaskiego. Serii osadów piaszczystych i piaszczystożwirowych towarzyszą gliny zwałowe oraz ily i mułki zastoiskowe. W okresie interstadiału hrubieszowskiego powstały piaski rzeczne o genezie wodnolodowcowej. Na powierzchni osady stadiału sandomierskiego i interstadiału hrubieszowskiego występują niewielkimi płatami wzdłuż krawędzi wysoczyzny. Stadiał główny zlodowaceń północnopolskich reprezentowany jest przez osady

fazy: leszczyńskiej, poznańskiej i pomorskiej. Utwory faz leszczyńskiej i poznańskiej odsłaniają się wzdłuż krawędzi wysoczyzny na niewielkich powierzchniach. Utwory glacialne fazy leszczyńskiej reprezentowane są przez gliny zwałowe oraz mułki i łył zastoiskowe. Do utworów fazy poznańskiej należą: piaski i piaski ze żwirami wodnolodowcowymi, mułki i łył zastoiskowe oraz gliny zwałowe, natomiast do fazy pomorskiej: piaski miejscami piaski ze żwirami wodnolodowcowymi, gliny zwałowe oraz piaski i piaski ze żwirami wodnolodowcowymi (sandrowe). U schyłku zlodowaceń północnopolskich powstały piaski i piaski ze żwirami rzecznyymi tarasów nadzalewowych na lewym brzegu Wisły. Z okresu przejściowego, między plejstoceniem, a holocenem pochodzą: eluvia piaszczyste glin zwałowych, piaski, mułki i łył jeziorne oraz piaski zagłębień bezodpływowych, (północna część arkusza w sąsiedztwie jezior) piaski eoliczne w wydmach rozrzucone na całym terenie arkusza i piaski deluwialne (południowa część krawędzi wysoczyzny). Holocen reprezentują: piaski rzeczne tarasów zalewowych, piaski rzeczne mielizn i koryt rzecznych, piaski i żwiry, miejscami gliny stożków napływowych, łył, mułki i piaski (mady) tarasów zalewowych, namuły den dolinnych i zagłębień bezodpływowych. Osady te występują w dolinach: Wisły i Mątawy oraz ich dopływów. Teren opracowania budują torfy.

Gleby

Zgodnie z mapą glebowo-rolniczą teren budują gleby zaliczane do kompleksu 2 pszennego dobrego oraz użytków zielnych średnich. Zgodnie z ww mapą teren zajmują mady wytworzone aluwiów rzecznych, podlegające w różnym stopniu procesom glejowym. Zgodnie z mapą geologiczną teren jest zbudowany z torfów. Torfy, gleby organiczne, zawierające silnie rozłożony materiał torfowy, barwy ciemnoszarej lub czarnej, mocno zhumifikowany. Torfy te mają mniejszą pojemność wodą jednakże większą potencjalną jej dostępność dla roślin.

Na wskazanym terenie zgodnie z ewidencją gruntów i budynków znajdują się grunty orne klasy IIIb oraz łąki klasy III.

Wody powierzchniowe i podziemne

W granicach terenu nie występują wody powierzchniowe stojące. Znajduje się tu sieć wodna szczegółowa (rowy szczegółowe). Teren położony jest w zlewni rzeki Mątawy – Mątawa od Sinowej Strugi do ujścia (PLRW 200019297299) i jej dopływów Dopływ Z Fletnowa (PLRW 20001729828) oraz Dopływ z Mniszka (PLRW 200017297272). Rzeka ta położona jest 200 m na wschód od terenu opracowania.

Mątawa uchodzi z jeziora rynnowego Jeziora Mątasek, a uchodzi do Wisły w mieście Nowe, gdzie koryto rzeki jest obwałowane, a odpływ do Wisły, przy wysokich stanach, odbywa się za pomocą przepompowni w Kończycach. Pstrąg potokowy jest podstawowym gatunkiem zasiedlającym rzekę, jest go bardzo dużo i ma tu idealne warunki do rozmnażania i szybkiego wzrostu. Rzeka jest niewiarygodnie żyzna w naturalny pokarm ryb jakim są kielże i chruściki. Ocena stopnia eutrofizacji za lata 2007-2009, u ujścia rzeki Mątawy w Nowem zakwalifikowało je, jako eutroficzne ze względu na podwyższoną zawartość fosforanów. Na obszarze zlewni Mątawa znaczenie dla stanu czystości ujściowego fragmentu rzeki mają ścieki odprowadzane do Mątawy z Nowego: Pomorskiej Fabryki Mebli „Klose” (ok. 50 m³/d), WPWiK Nowe (ok. 791 m³/d) oraz Zakładów Przemysłu Mięsnego „Corrida” (ok. 50 m³/d).

Tabela 1. Ocena jakości wód badanych w 1 kilometrażu rzeki Mątawy

lata badań	klasa czystości wód
1996	n.o.n.
2001	n.o.n.
2006	III

Źródło: WIOŚ Bydgoszcz

W 2014 roku poniżej Jeziora Święte, 30,5 km wody rzeki poddano ocenie hydromorfologicznej (ocena dobra), ocenie fizyko-chemicznej (poniżej potencjału dobrego), potencjał ekologiczny określono, jako umiarkowany twierdzono eutrofizację wywołaną fosforanami (średnia zawartość 0,37 mg PO₄/l).

Dla rzeki Mątawa obliczenia hydrologiczne zostały przeprowadzone dla podstawie przekroju Święte, określono następujące wielkości:

- stany charakterystyczne SSW (rzędna wody SSW 21,299 m n.p.m.) i SNW (rzędna wody SSW 21,052 m n.p.m.),
- przepływy charakterystyczne SSQ 1,8 m³/s i SNQ 0,75 m³/s,
- stany o prawdopodobieństwie przewyższenia 1% (22,1 cm) i 10% (21,92 cm),
- przepływy maksymalne roczne o prawdopodobieństwie przewyższenia 1% (5,64 m³/s) i 10% (4,56 m³/s).

Teren nie jest położony w granicach szczególnego obszaru zagrożenia powodzią. Znajduje się on w obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz powodzi historycznych w ramach wstępnej oceny zagrożenia powodziowego. Niebezpieczeństwo zalania terenu wodą powodziowa głębokości 2.0-4.0 m występuje jedynie w przypadku przerwania obwałowania.

Według regionalizacji hydrogeologicznej obszar położony jest w obrębie regionu V – pomorskiego, Z uwagi na fakt iż zbiornik położony jest w obrębie doliny Wisły (Basen Grudziądzki), a warstwa wodonośna tworząca zbiornik obejmuje przypowierzchniowe partie czwartorzędowych osadów piaszczysto-żwirowych, jego układ hydrostrukturalny można zdefiniować generalnie jako - jednowarstwowy, porowy o swobodnym charakterze zwierciadła wody, zasilany głównie poprzez infiltrację wód opadowych oraz dopływy lateralne z terenów otaczających. Na warunki krążenia wód wpływają również ciekły powierzchniowe. Główną bazą drenażu wód w rejonie opracowania jest Mątawa.

Czwartorzędowa dolinna warstwa wodonośna tworząca zbiornik stanowi główny użytkowy poziom wodonośny (GUPW). Teren położony jest w rejonie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 129 na obszarze lewobrzeżnej części zbiornika (w którym znajduje się teren opracowania) warstwa wodonośna ujmowana jest w obrębie Kępy Górnej Grupy (ujęcie gminne) oraz ujęcie w Wytwórni Emulsji Asfaltowych w Nowych Marzach (otwór 2440093) oraz w północnej części w rejonie Fletnowa (otwory 2060073, 2060074, 2060083) i Dolnej Grupy – otwór 2060067. Miąższości warstwy wodonośnej w tej części zbiornika są stosunkowo wyrównane i wynoszą 12 – 20 m. Zbliżone są również wartości współczynników filtracji, które wynoszą od ok. 1,0 do ok. 2,5 m/h. Zwierciadło wody zalega na wysokości od ok. 20-25 m n.p.m. na obszarze Kępy i tarasów nadzalewowych do ok. 16-17 m n.p.m. na obszarze tarasu zalewowego. W dokumentacji do Zbiornika wskazano, iż w tej części zbiornika nie notuje się znaczących zmian położenia zwierciadła wody w stosunku do okresu wykonania otworów.

W części lewobrzeżnej warstwa wodonośna w obrębie, której wyznaczono zbiornik kontynuuje się na obszar wysoczyzny Równiny Świeckiej. Zwierciadło wody o charakterze swobodnym lub lokalnie, nieznacznie napiętym występuje na wysokości 30 – 40 m n.p.m. i nachylone jest z niewielkim spadkiem w kierunku wschodnim i południowo-wschodnim w stronę doliny Wisły, która jest regionalną bazą drenażu.

Warstwę budują wodnolodowcowe osady piaszczysto- żwirowe interglacjału Gniewu. Miąższość tych osadów jest zróżnicowana. Ocena jakości wody w stosunku do wymagań określonych w Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29.03.2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. Nr 61; poz. 417) oraz oceny według kryterium przydatności wykazała w otworach studziennych że wody w tej części zbiornika są na ogół średniotwarde (4,0 – 5,2 mval/l). Zawartości wapnia występują w ilościach od ok. 10 do ponad 110 mg/l. Zróżnicowana jest również zawartość żelaza, które występuje w ilościach od 0,0 do 1,8 mg/l. Znacznie bardziej wyrównane są zawartości manganu (0,009 – 0,13 mg/l) amoniaku (0,01 – 0,15 mg/l) i azotanów (0,04 – 0,25 mg/l). Ogólny stan chemiczny wód podziemnych można ocenić jako – dobry.

Teren opracowania położony jest w obszarze bilansowym i G-11 – Mątawa. Odnawialne i dyspozycyjne/perspektywiczne zasoby wód podziemnych wynoszą odpowiednio 187.000 m³/d oraz 60.000 m³/d.

GZWP Nr 129 został wydzielony w czwartorzędowych osadów wodnolodowcowych „wypełniających” centralną część Kotliny Grudziądzkiej. Osady te na większości obszaru zbiornika są nierozdzielone i stanowią jedną warstwę wodonośną. W modelu odwzorowano ją jako warstwę swobodno - naporową. Lokalnie w rejonie wysoczyzn występują przewarstwienia piaszczyste w glinach ponad użytkową warstwą wodonośną. Z powodu niewielkiego znaczenia oraz nieznanymi parametrów hydrogeologicznych nie uwzględniono warstwy z przewarstwieniami piaszczystymi. W północno wschodniej części zbiornika wydzielono poziom wodonośny ponad glinami oddzielającymi główny poziom wodonośny zbiornika. Jest to poziom lokalny o niewielkim rozpoznaniu i zasobności. W rejonie wysoczyzn, gdzie stwierdzono gliny zwałowe ponad poziomem. Ujęcie gminne w Górnej Grupie o średniorocznym poborze w wysokości ok. 38 m³/h wraz z ujęciem w mieście Grudziądz pobierają tylko ok. 30 % ich zasobów eksploatacyjnych. W granicach zbiornika wyznaczono podobszary ochronne zbiornika w oparciu o kryterium 25 letniego czasu migracji pionowej i 25 letniego czasu przepływu poziomego wód podziemnych do granicy zbiornika biorąc pod uwagę aspekty geologiczne, topograficzne i formalno-prawne. Teren opracowania położony jest w podobszarze Nr 1 – Tereny położone w obrębie Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego W rozporządzeniach Wojewody Kujawsko-Pomorskiego dotyczących Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego (Nr 20/2005 z dnia 08.09.2005r. i Nr 6/2009 z dnia 13.05.2009r.) wprowadzono następujące zakazy, które można zaliczyć do pakietu ochronnego wód podziemnych: §5, ust.1. W Parku Krajobrazowym obowiązują następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27.04.2001r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62; poz. 627 z późniejszymi zmianami).
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu.
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej.
- 9) wylewania gnojowicy z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych.
- 10) prowadzenie chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową .
- 11) utrzymywanie otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych. Ust.2.

1. Zakaz wymieniony w § 5; ust.1, pkt 4 nie dotyczy wydobywania piasku i żwiru z udokumentowanych złóż wyznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na obszarze do 2 ha i przy wydobywaniu nie przekraczającym 20 tys. m³ rocznie. Eksploatacja ta nie może powodować zmian stosunków wodnych i zagrożeń dla chronionych ekosystemów, a brak negatywnego oddziaływania na środowisko został wykazany w sporządzonym raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Przewiduje się rozszerzenie zakazów o: - zakaz wprowadzania ścieków do wód i do ziemi z wyjątkiem wód opadowych odprowadzanych na podstawie pozwolenia wodnoprawnego

- zakaz wykonywania instalacji w celu wykorzystania ciepła ziemi wykorzystujących inny rodzaj nośnika energii niż woda.

Fauna i Flora

Według geobotanicznego podziału Polski (Szafer, Zarzycki 1972) analizowany obszar leży w całości w granicach Państwa Holarktyda, Obszaru Eurosyberyjskiego, Prowincji Niżowo-Wyżynno-Środkowoeuropejskiej, Dziale Bałtyckim (A), Poddziale Pasa Równin Przymorskich i Wysoczyzn Pomorskich (A1), Krainie Pomorskiego Pasa Przejściowego (6), Okręgu Borów Tucholskich (c). Zgodnie z podziałem Polski na regiony geobotaniczne zaproponowanym przez Matuszkiewicza (2002) teren opracowania położony jest w Dziale Mazowiecko Poleskim (E), w okręgu Wysoczyzny Świeckiej (E.1.1) w podokręgu Świeckim (E.1.1.c) o pow. 766,8 km².

Opracowana przez Trampler i in. (1990) regionalizacja przyrodniczo-leśna, oparta na podstawach ekologiczno-fizjograficznych, wydziela regiony o podobnych warunkach dla hodowli lasu. Według tego podziału teren leży w Krainie Wielkopolsko- Pomorskiej (III) i Dzielnicach – Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie (III.3) dominującej na większości obszaru oraz Bory Tucholskie (III.1) w skrajnie północnej części. W otoczeniu terenu znajdują się łąki, tereny gruntów rolnych oraz liczne zadrzewienia mogące pełnić rolę wysp biocenotycznych w krajobrazie. Teren porośnięty jest zadrzewieniami tworzonymi z dębów, lip, czeremch, świerków, bzu czarnego, olchy. Zgodnie z ustawą prawo ochrony przyrody (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 2134, 2249, 2260, z 2017 r. poz. 60, 132, 1074.) zadrzewieniem są – „*pojedyncze drzewa, krzewy albo ich skupiska niebędące lasem w rozumieniu ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2100 oraz z 2016 r. poz. 422, 586, 903, 1020 i 1948) lub plantacją, wraz z terenem, na którym występują, i pozostałymi składnikami szaty roślinnej tego terenu*”.

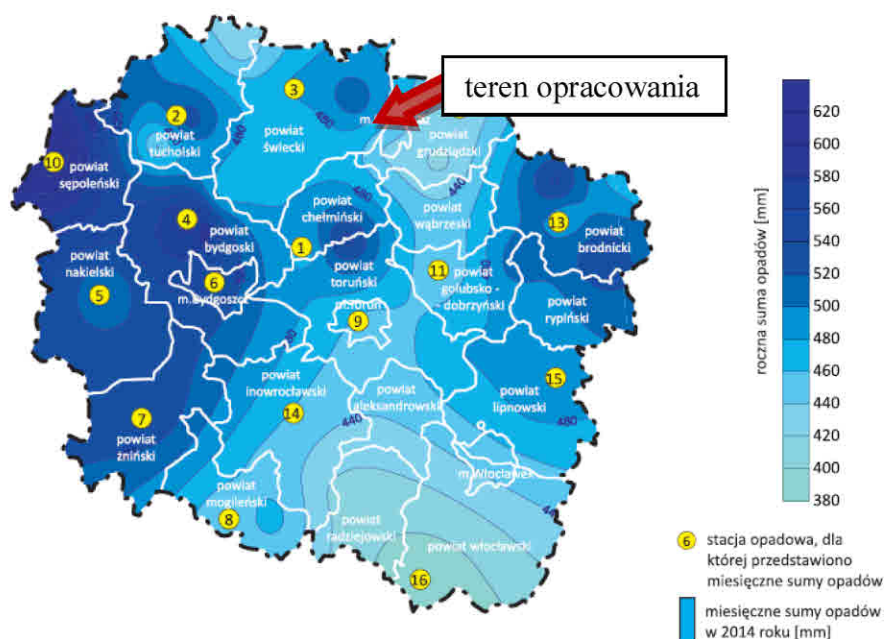

Fotografia 1-4 Widok na teren opracowania

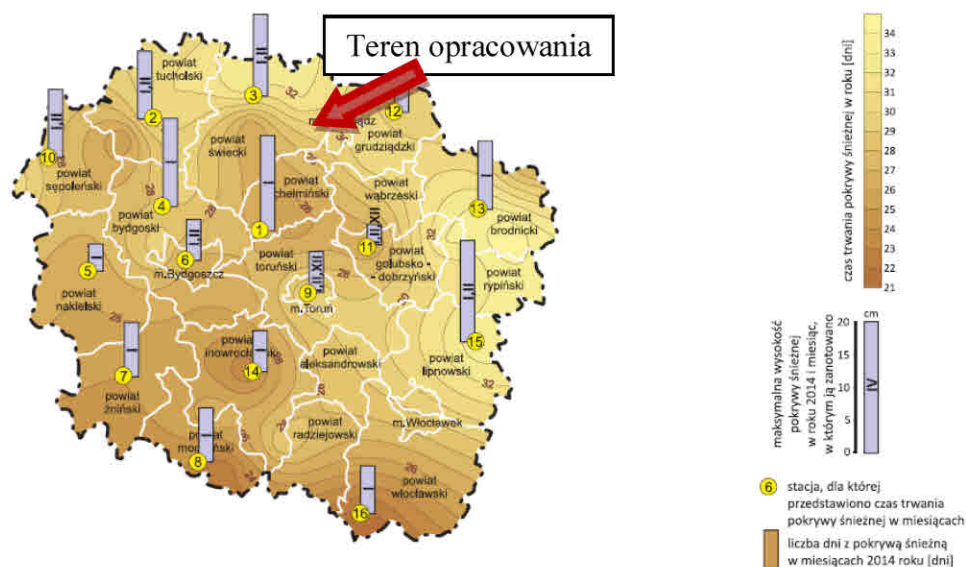
Teren opracowania położony jest poza granicami Północnego Korytarza Ekologicznego w jego odcinku o nazwie Lasy Iławskie–Bory Tucholskie.

Klimat

Gmina Dragacz położona jest w strefie klimatu umiarkowanie ciepłego –przejściowego, który kształtowany jest na styku morskich mas powietrza znan Oceanu Atlantyckiego oraz mas kontynentalnych znan Europy Wschodniej. Biorąc pod uwagę podział obszaru Polski na regiony klimatyczne według Wosia (1999), obszar gminy i terenów sąsiednich usytuowany jest w centralnej części Regionu Chełmińsko-Toruńskiego. Na tle sąsiednich regionów klimatycznych wyróżnia się on nieco większą frekwencją występowania dni z pogodą bardzo ciepłą z dużym zachmurzeniem. Dni takich średnio w roku jest tutaj ponad 16. Charakterystyczne są tutaj także dni przymrozkowe bardzo chłodne, z dużym zachmurzeniem bez opadów. Na podstawie *Atlasu Klimatu Polski* (Lorenc 2005) można wywnioskować, iż w latach 1971–2000 na tym obszarze średnie ciśnienie atmosferyczne wynosiło 1015–1016 hPa, dominowały wiatry z sektora zachodniego, o dość znacznej prędkości (średnio 3,5–4,0 m/s), usłonecznienie sięgało 1550–1650 godz./rok, a średnia temperatura powietrza była dość wysoka i wynosiła około 8,0° C. Jest to region o niskiej sumie rocznej opadów (około 550 mm). Urozmaicona orografia terenu, głęboko wcięta dolina dolnej Wisły, oraz zróżnicowane pokrycie szatą roślinną sprzyja formowaniu się lokalnych warunków topoklimatycznych. Jak wskazano w Programie ochrony środowiska dla gminy Dragacz (2016) klimat obszaru gminy uwarunkowany jest przede wszystkim jej położeniem w dolinie rzeki Wisły. Najcieplejsze miesiące to czerwiec i lipiec, najchłodniejsze styczeń i luty. Obszar dna doliny odznacza się małą ilością opadów w ciągu roku rzędu 480 mm i najniższą względną wilgotnością powietrza w przebiegu rocznym. Maksymalne opady występują w lipcu i sierpniu, minimalne w marcu.

Rysunek 2 Sumy roczne oraz miesięczne sumy opadów atmosferycznych na wybranych stacjach [mm] w 2010 roku

Rysunek 3 Czas trwania pokrywy śnieżnej w roku 2010 i w poszczególnych miesiącach na wybranych stacjach oraz maksymalna wysokość pokrywy śnieżnej.

Walory krajobrazowe i ich ochrona prawna

W obszarze objętym sporządzanym planem miejscowym nie występują udokumentowane stanowiska archeologiczne niewątpliwie jest on terenem cennym biocenotycznie wpływającym krajobraz przyrodniczy danego terenu.

V. Prawne formy ochrony środowiska przyrodniczego

Teren objęty analizą położony jest poza formami ochrony przyrody wymienionymi w ustawie o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm).

Zgodnie z artykułem 6. 1. ww ustawy formami ochrony przyrody są:

- 1) parki narodowe (teren znajduje się poza granicami tej formy ochrony),
- 2) rezerваты przyrody (teren znajduje się poza granicami tej formy ochrony),
- 3) parki krajobrazowe (cały teren znajduje się w granicach tej formy ochrony),
- 4) obszary chronionego krajobrazu(teren znajduje się poza granicami tej formy ochrony),
- 5) obszary Natura 2000 (teren znajduje się poza granicami tej formy ochrony),
- 6) pomniki przyrody (teren znajduje się poza granicami tej formy ochrony),
- 7) stanowiska dokumentacyjne (teren znajduje się poza granicami tej formy ochrony),
- 8) użytki ekologiczne (teren znajduje się poza granicami tej formy ochrony),
- 9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe (teren znajduje się poza granicami tej formy ochrony),
- 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów (brak jest opracowań szczegółowo opisujących chronione gatunki występujące analizowanym terenie, podczas wizji terenowej takowych również nie zaobserwowano).

Obowiązujące akty prawne:

Rozporządzenie nr 20/2005 Wojewody Kujawsko - Pomorskiego z dnia 8 września 2005 r. w sprawie Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. nr 108, z dn. 21 września 2005r., poz. 1874)

W granicach Parku obowiązują następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,

- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarłisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 9) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 10) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- 11) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 12) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- 13) Używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych. Rozporządzenie nr 6/2009 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 maja 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego zarządzające w rozporządzeniu nr 20/2005 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 8 września 2005 r. w sprawie Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. Nr 108, poz. 1874 z późn. zm.) następujące zakaz wymieniony w § 5 ust. 1 pkt 4 nie dotyczy wydobywania piasku i żwiru z udokumentowanych złóż wyznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na obszarze do 2 ha i przy wydobywaniu nie przekraczającym 20 tys³ m³ rocznie. Eksploatacja ta nie może powodować zmian stosunków wodnych i zagrożeń dla chronionych ekosystemów, a brak negatywnego oddziaływania na środowisko został wykazany w sporządzonym raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Zakaz o którym mowa pkt 7 nie dotyczy zbiorników antropogenicznych o powierzchni do 1 ha, cieków wodnych stanowiących budowle i urządzenia melioracyjne, terenów przeznaczonych pod zabudowę, dla których szerokość strefy zakazu zabudowy wyznacza się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, przypadków budowy obiektów budowlanych, gdy w wyznaczonej strefie znajduje się zespół istniejącej zabudowy, które mają uzupełniać, bądź do których będą przylegać nowo planowane objekty.”

Położenie terenu opracowania względem form ochrony przyrody przedstawiają załączniki do niemiejszego opracowania, a ich wykaz w odległości 30 km od terenu opracowania poniższe tabele.

Tabela 2 Odległość terenu opracowania od rezerwatów przyrody

Rezerwaty	
Nazwa	[km]
Jezioro Fletnowskie	4.03

OPRACOWANIE EKOFIZJOGRAFICZNE

Grabowiec	8.92
Śnieżynka	11.86
Osiny	15.17
Rogóżno Zamek	16.35
Dolina Osy	17.11
Jamy - otulina	17.84
Jamy	17.84
Kuźnica	19.08
Jezioro Udzierz - otulina	19.71
Jezioro Udzierz	19.74
Wiosło Duże	22.62
Miedzno	23.04
Łęgi na Ostrowiu Panieńskim	24.07
Wronie	24.30
Wiosło Małe	24.43
Ostrów Panieński	25.98
Jezioro Łyse	26.08
Dury	26.41
Brzęki im. Zygmunta Czubińskiego	27.11
Góra św. Wawrzyńca	27.89
Opalenie	28.30
Kwidzyńskie Ostnice	29.55
Jezioro Ciche	29.55
Zbocza Płutowskie	29.80
Czapli Wierch	29.98

Tabela 3 Odległość terenu opracowania od parków krajobrazowych

Parki krajobrazowe	
Nazwa	[km]
<u>Nadwiślański Park Krajobrazowy</u>	w obszarze
<u>Chełmiński Park Krajobrazowy</u>	7.35
<u>Wdecki Park Krajobrazowy</u>	17.63
<u>Wdecki Park Krajobrazowy - otulina</u>	18.69

Tabela 4 Odległość terenu opracowania od obszarów chronionego krajobrazu

Obszary chronionego krajobrazu	
Nazwa	[km]
<u>Wschodni Borów Tucholskich</u>	0.86
<u>Strefy Krawędziowej Doliny Wisły</u>	5.00
<u>Doliny Osy i Gardegi</u>	11.01
<u>Doliny Kwidzyńskiej</u>	12.74
<u>Sadliński</u>	14.43
<u>Jezioro Stelchno</u>	14.78
<u>Świecki</u>	18.05
<u>Morawski</u>	18.37
<u>Borów Tucholskich</u>	19.15
<u>Nadwiślański (woj. pomorskie)</u>	21.00
<u>Torfowiskowo-Jeziorno-Leśny "Zgniłka-Wieczno-Wronie"</u>	21.96
<u>Nadwiślański (woj. kujawsko-pomorskie)</u>	29.24

Tabela 5 Odległość terenu opracowania od Zespołów przyrodniczo-krajobrazowych

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	
Nazwa	[km]
Park Miejski	4.25
Dolina Rzeki Sobińska Struga	18.51
Słupski Gródek nad Osą	22.38

Tabela 6 Odległość terenu opracowania od Obszarów Specjalnej Ochrony Natura 2000

Natura 2000 Obszary specjalnej ochrony	
Nazwa	[km]
Dolina Dolnej Wisły PLB040003	2.42
Bory Tucholskie PLB220009	12.78

Tabela 7 Odległość terenu opracowania od Specjalnych obszarów ochrony Natura2000

NATURA 2000 SPECJALNE OBSZARY OCHRONY	
Nazwa	[km]
<u>Cytadela Grudziądz PLH040014</u>	3.83
<u>Dolina Osy PLH040033</u>	11.47
<u>Dolna Wisła PLH220033</u>	12.64
<u>Krzewiny PLH040022</u>	15.14
<u>Solecka Dolina Wisły PLH040003</u>	17.09
<u>Zamek Świecie PLH040025</u>	18.37
<u>Sandr Wdy PLH040017</u>	19.68
<u>Zbocza Płutowskie PLH040040</u>	27.66

Tabela 8 Odległość terenu opracowania od stanowisk dokumentacyjnych

Stanowiska dokumentacyjne	
Nazwa	[km]
<u>Białochowo</u> 10.70	<u>Białochowo</u> 10.70

W odległości 30 km od terenu opracowania nie występują parki narodowe. Najbliższy użytek ekologiczny znajduje się 1,9 km na północ od terenu opracowania. Zaś najbliższy pomnik przyrody 1,9 km na południe od terenu. Ze względu na swoją odległość ww formy ochrony przyrody nie wpływają bezpośrednio na zagospodarowanie terenu.

VI. Diagnoza funkcjonowania środowiska

Źródła antropogenicznych zanieczyszczeń środowiska, można podzielić na:

- Punktowe (kominy systemów grzewczych, zakładów produkcyjnych itp.),
- Liniowe (szlaki komunikacyjne),
- Płaszczyznowe (gleba).
-

Źródła niskiej emisji gazów i pyłów z terenów zabudowanych stanowią zagrożenie dla jakości środowiska. Źródłem uciążliwych odorów są lakiernie samochodowe, rolnicze spółdzielnie produkcyjne, gospodarstwa hodowlane, ferma oraz gminna oczyszczalnia. Na podstawie Raportu o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2012 roku, na obszarze analizy nie zanotowano przekroczenia dopuszczalnych stężeń dwutlenku węgla, dwutlenku azotu, pyłu zawieszonego. Źródłem liniowych emisji zanieczyszczeń pyłowych, gazowych oraz hałasu jest droga krajowa nr 16. Położenie terenu bezpośrednio przy granicy z drogą krajową sprawia że ma ona bezpośredni wpływ na klimat akustyczny terenu.

Rysunek 4 Orientacyjna granica terenu opracowania na tle mapy emisji dla LDWN

W Komentarzu do Mapy sozologicznej w skali 1:50 000 Arkusz N-34-86-C Grudziądz-Mniszek do największych emitatorów do atmosfery na terenie miejscowości Dolna Grupa należy oczyszczalnia ścieków będąca źródłem odorów. Oczyszczalnia ścieków znajduje się ok 900 m na południe od terenu opracowania. Biorąc pod uwagę dominujący zachodni kierunek wiatru w gminie w terenie opracowania nie odczuwa się odorów. Na terenie gminy brak jest inwestycji mogącą szczególnie szkodliwie oddziaływać na środowisko przyrodnicze. Przez teren przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna średniego napięcia od której obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenu.

Degradacja powierzchni terenu

Rzeźba terenu opracowania jest przekształcona w wyniku zabiegów budowlanych (poza południowo-wschodnią częścią w miejscu istniejącego budynku).

Degradacja gleb

Teren jest on jedynie porożcinana siecią melioracji szczegółowych (rowów), teren znajduje na utworach wytworzonych przez roślinność (równiny torfowe).

Wody powierzchniowe

Na terenie gminy funkcjonuje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w Dolnej Grupie zrzucająca oczyszczone ścieki do Mąrawy. Punkt kontrolny jakości wody dla Mąrawy położony jest poniżej miejscowości Święte w 13,1 km biegu rzeki. Badania monitoringowe wykonane w 2012 roku wykazały stan/potencjał ekologiczny umiarkowany, o czym zdecydował wynik indeksu makrobentosowego. W zakresie fizykochemicznym nie stwierdzono przekroczenia granic klasy II, natomiast ocena bakteriologiczna była niezadowalająca (wskaźnik sanitarny został określony jako IV klasa) (Raport o stanie środowiska...2013). Źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych są niekontrolowane zrzuty ścieków oraz nieszczelne zbiorniki ściekowe gospodarstw domowych. W obszarze opracowania ścieki obsługiwane są przez kanalizację lokalną (boisko) oraz przydomową oczyszczalnię (zakład na działce 24).

Zagrożenie wód podziemnych na terenie gminy może wynikać z dostawy zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego, niekontrolowanych zrzutów nieoczyszczonych ścieków komunalnych oraz nieszczelne szamba z terenów miejscowości nieposiadających kanalizacji sanitarnej.

VII. Różnorodność biologiczna- Zagrożenia i bariery

W wieloaspektowej ocenie wartości przyrodniczych wzięto pod uwagę głównie naturalność, różnorodność, komplementarność, unikatowość oraz wartość ochroniarską, rolę fitocenotyczną.

Naturalność: (zgodność roślinności rzeczywistej z potencjalną) na przedmiotowym obszarze mamy do czynienia z przekształceniami roślinności na powierzchni ok. 5%.

Różnorodność: (określa stopień zróżnicowania biotopów i związanych z nimi zbiorowisk roślinnych), **komplementarność:** (ocenie podlega układ przyrodniczy stanowiący pewną zamkniętą całość, a znajdujący się w stanie równowagi dynamicznej będącej wypadkową pomiędzy procesami rozwojów, a zaburzeniami tego procesu. Wysoką ocenę uzyskują pełnowartościowe użytki ekologiczne, rozległe kompleksy lasów mieszanych, większe śródpolne uroczyska leśne), **typowość** (najwyższą ocenę uzyskują obiekty, w których zachowały się rzadkie w skali kraju lub regionu zbiorowiska roślinne oraz zespoły zwierząt, wyrażające cechy typowe dla danego regionu), **unikatowość** (wysoko oceniane są obiekty, w których zachowały się rzadkie w skali kraju lub regionu zbiorowiska roślinne i zespoły zwierząt o charakterze naturalnym) obszar objęty opracowaniem uzyskał niską ocenę unikatowości, **rola fizjocenotyczna** (wysoką ocenę uzyskują oazy biocenotyczne, wyspy i korytarze ekologiczne oraz obiekty spełniające funkcje środowiskochronne) **Wartość ochroniarska** o wysokiej randze i znaczeniu obiektu świadczy jego przynależność do systemu obiektów i obszarów chronionych oraz obecność w nim bogatych populacji gatunków chronionych lub osobliwości florystycznych i faunistycznych regionu) wszystkie spośród wyżej wymienionych uzyskały ocenę dobrą.

Jakość środowiska przyrodniczego przedmiotowego terenu opracowania należy ocenić, jako dobrą - 4 (w 5 stopniowej skali gdzie 5 oznacza bardzo wysoką wartość).

VIII. Ocena odporności środowiska na antropopresję

Pojęcie odporności środowiska przyrodniczego na degradację, czyli na pogarszanie jakości jego poszczególnych elementów lub cech oraz zachwianie równowagi, rozumiane jest jako zdolność do zachowania wewnętrznej równowagi mimo naruszenia jej przez czynniki o właściwościach antagonalnych zarówno pochodzenia naturalnego jak i sztucznego. Ocena odporności środowiska przyrodniczego na degradację umożliwia uchwycenie komponentów o najmniejszej odporności na czynniki niszczące, co ułatwia podjęcie odpowiednich środków ich ochrony. Pod pojęciem odporności rozumie się najczęściej taką progową wartość parametrów otoczenia systemu przyrodniczego, przy której system się nie zmienia lub zmiany są odwracalne po ustaniu zakłócenia. System przyrodniczy posiada zdolność utrzymywania lub odtwarzania swej struktury i funkcji w warunkach zmian zewnętrznych, czyli powracania do stanu normalnego po jego naruszeniu. Zdolność do regeneracji wszystkich elementów środowiska nie jest możliwa, na przykład w przypadku powstania nowych, trwałych obiektów kubaturowych, walory krajobrazowe zostaną utracone na zawsze. W analizowanym obszarze objętym uchwałą o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego procesy przyrodnicze funkcjonują prawidłowo, brak jest widocznych oznak uszkodzeń drzewostanu zarówno wskazującego na obecność szkodników, grzybów bądź też wpływu m.in. drogi krajowej.

IX. Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym różnorodności biologicznej

W obszarze objętym sporządzanym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego występują zasoby przyrodnicze objęte ochroną prawną. Teren położony jest w Zespole Parków Chełmińskiego i Nadwiślańskiego oraz w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 129. Teren porastają zadrzewienia, które wpływają na utrzymanie różnorodności siedliskowo-krajobrazowej obszarów wiejskich. Pojawiły się one w terenie w wyniku ingerencji człowieka jednakże przez lata stały się ostoją zwierząt i roślin, dzięki czemu wzbogacają różnorodność gatunkową gminy. Największym zagrożeniem dla różnorodności gatunkowej ekosystemów m.in. wodnych jest zanieczyszczenie wód, osuszenie terenu, niekontrolowana urbanizacja.

X. Wstępna prognoza dalszych zmian zachodzących w środowisku

Identyfikacja potencjalnych źródeł emisji w granicach terenu oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie (w podziale na główne sektory):

- Transport: przyczynia się do emisji tlenków azotu, lotnych związków organicznych (LZO), tlenku i dwutlenku węgla i związków ołowiu. Szczególny udział w sektorze ma transport drogowy. Zanieczyszczenia emitowane są przy powierzchni gruntu, powodując stosunkowo duże zagrożenie w terenach o zwartej zabudowie (przy znikomym przewietrzaniu terenu).

Tabela 9 Wstępna prognoza dalszych zmian zachodzących w środowisku

Komponenty środowiska	Aktualne zagospodarowanie
Rzeźna terenu	Nie ulegnie zmianie
Bioklimat i jakość powietrza atmosferycznego	ulegnie zmianie
Jakość wód powierzchniowych i podziemnych	Nie ulegnie zmianie
Pokrywa roślinna	Nie ulegnie zmianie
Fauna	Nie ulegnie zmianie
Hałas	Nie ulegnie zmianie
Zabytki i zasoby naturalne	Nie ulegnie zmianie

XI. Ocena przydatności środowiska do realizacji funkcji społeczno-gospodarczych.

- **Wykorzystanie terenu na cele niezwiązane z gospodarką rolną.**

Teren opracowania stanowią grunty klasy IIIb oraz łąki klasy III na glebach organicznych. Gleby takie są chronione zgodnie Art. 6. 1. ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Ochrona gruntów rolnych polega na:

- 1) ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne;
- 2) zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi;
- 3) rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze;
- 4) zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych;
- 5) ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Na cele nierolnicze i nieleśne można przeznaczać przede wszystkim grunty oznaczone w ewidencji gruntów jako nieużytki, a w razie ich braku – inne grunty o najniższej przydatności produkcyjnej. Art. 7. 1. Przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, wymagającego zgody, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, sporządzonym w trybie określonym w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Przepisu nie stosuje się do terenów, dla których miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie sporządza się.

Przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I–III – wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, z zastrzeżeniami wskazanymi dalej. Nie wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I–III, jeżeli grunty te spełniają łącznie następujące warunki: co najmniej połowa powierzchni każdej zwartej części gruntu zawiera się w obszarze zwartej zabudowy; położone są w odległości nie większej niż 50 m od granicy najbliższej działki budowlanej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r. poz. 2147 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 624 i 820); położone są w odległości nie większej niż 50 metrów od drogi publicznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1440, 1920, 1948 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 191), ich powierzchnia nie przekracza 0,5 ha, bez względu na to, czy stanowią jedną całość, czy stanowią kilka odrębnych części. Teren

opracowania obejmuje ok 4,5 hektara w związku, z czym zgoda ministra w przypadku chęci zmiany przeznaczenia jest tu obligatoryjna.

Teren położony jest w granicach Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego w jego granicach obowiązują ograniczenia wskazane w rozdziale V mniejszego opracowania. Biorąc pod uwagę wszystkie zakazy na szczególną uwagę zasługuje w przypadku omawianego terenu zakaz „likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych”. Biorąc pod uwagę, że prawie cały teren (poza opuszczonym budynkiem) stanowią zadrzewienia realizacja każdej funkcji związanej z lokalizacją zabudowy kubaturowej wiązać się będzie z likwidacją ww zadrzewień. Mając to na uwadze najkorzystniejszym z punktu widzenia ochrony środowiska przyrodniczego jest wskazanie w terenie funkcji zieleni nieurządzonej.

Należy zaznaczyć, iż teren porozcinany jest siecią melioracji szczegółowej i tworzony przez torf o niewielkie wartości budowlanej gruntów. W przypadku lokalizacji zabudowy np. w obrębie istniejącego budynku winny być to jedynie usługi z zastrzeżeniem, iż mogą to być usługi nieuciążliwe (ograniczenie wynikające z położeniu w Parku Krajobrazowym). Lokalizacja zabudowy z racji położenia w sąsiedztwie drogi krajowej nie jest odpowiednim rozwiązaniem.

Rysunek 5 Orientacyjna granica terenu opracowania na tle mapy ograniczeń w zabudowie wskazanej przez GDDK.

XII. Ocena zgodności aktualnego użytkowania i zagospodarowania z uwarunkowaniami przyrodniczymi

Teren stanowią tereny zadrzewione położone w Nadwiślańskim Parku Krajobrazowym. W graniach terenu znajduje się nieużytkowany (opuszczony) budynek niebędący źródłem oddziaływania na okoliczne elementy. Ponadto biorąc pod uwagę

położenie terenu w graniach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 129 takie użytkowanie zgodnie jest zakazami obowiązującymi w tym obszarze.

XIII. Powiązania przyrodnicze obszaru z jego szerszym otoczeniem

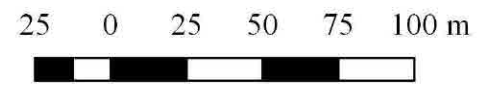
Teren opracowania położony w całości w granicach formy ochrony przyrody. Biorąc pod uwagę, iż w sąsiedztwie terenu przebiega Korytarz Ekologiczny Północny w celu ochrony ciągłości korytarzy ekologicznych winno się zachowywać elementy przyrody tj. zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, przywodne mogące pełnić funkcję wysp biocenotycznych. W krajobrazie gminy Dragacz teren ten może pełnić funkcje wyżej wymienionej wyspy.

Załącznik nr 1 do Opracowania ekofizjograficznego terenu położonego w obrębie Dolna Grupa I, dz. 118/1, 103 i 104 w gminie Dragacz - aktualne zagospodarowanie terenu

Legenda

- teren opracowania
- rzeki
- melioracje szczególwe
- linie elektroenergetyczna
- drogi
- krajowa
- polna
- zadrzewienia w terenie opracowania
- zabudowa

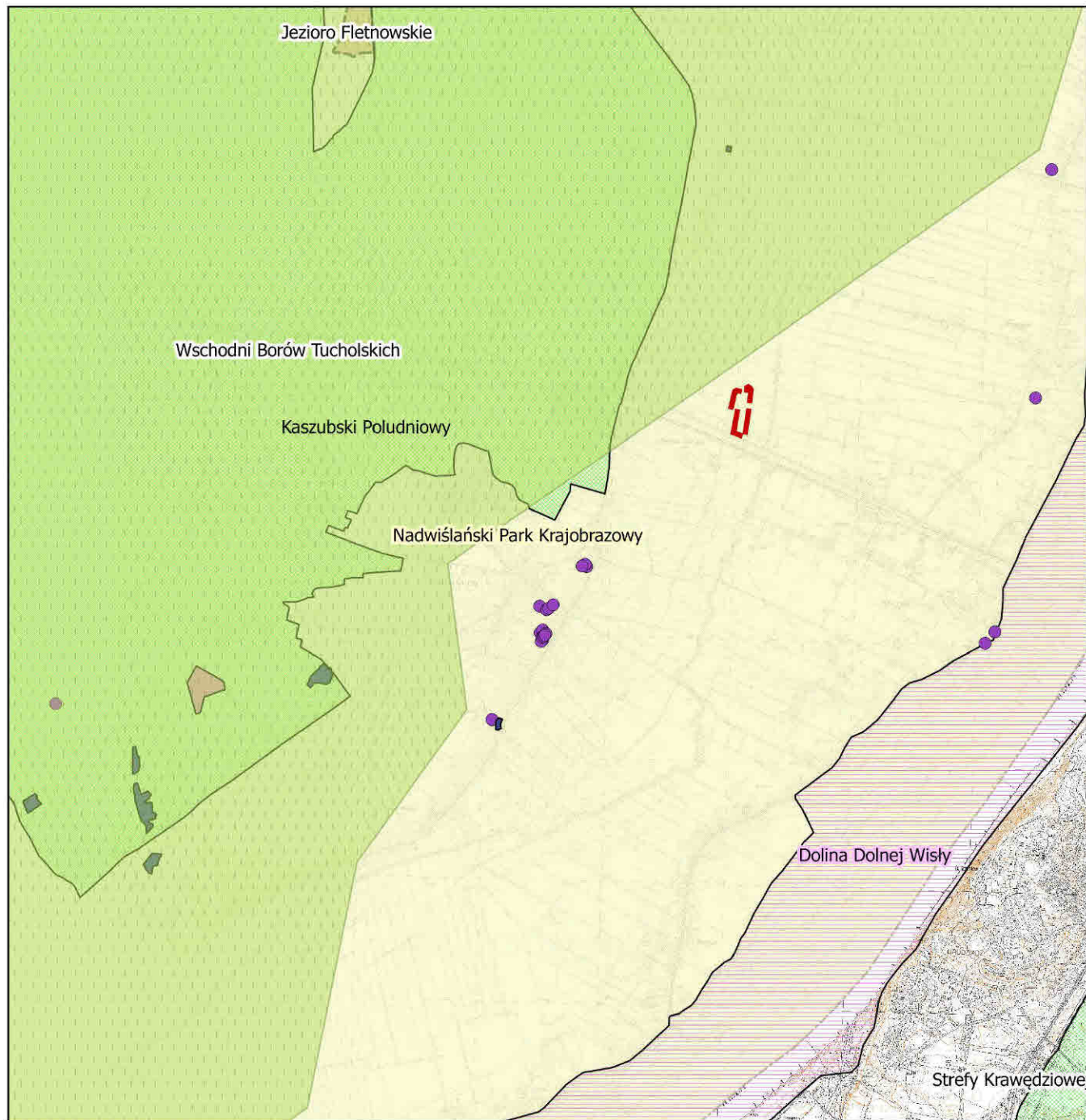

Załącznik nr 2 do Opracowania ekofizjograficznego terenu położonego w obrębie Dolna Grupa I, dz. 118/1, 103 i 104 w gminie Dragacz - przydatność rolnicza gleb

Legenda

- ▭ teren opracowania
- mapa glebowo rolnicza
- ▭ gleby kompleksu dobrego przennego / mady
- ▭ użytki zielone średnie / mady

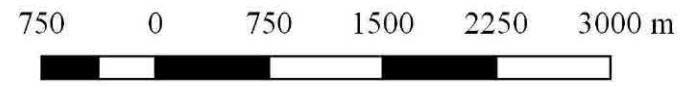
10 0 10203040 m

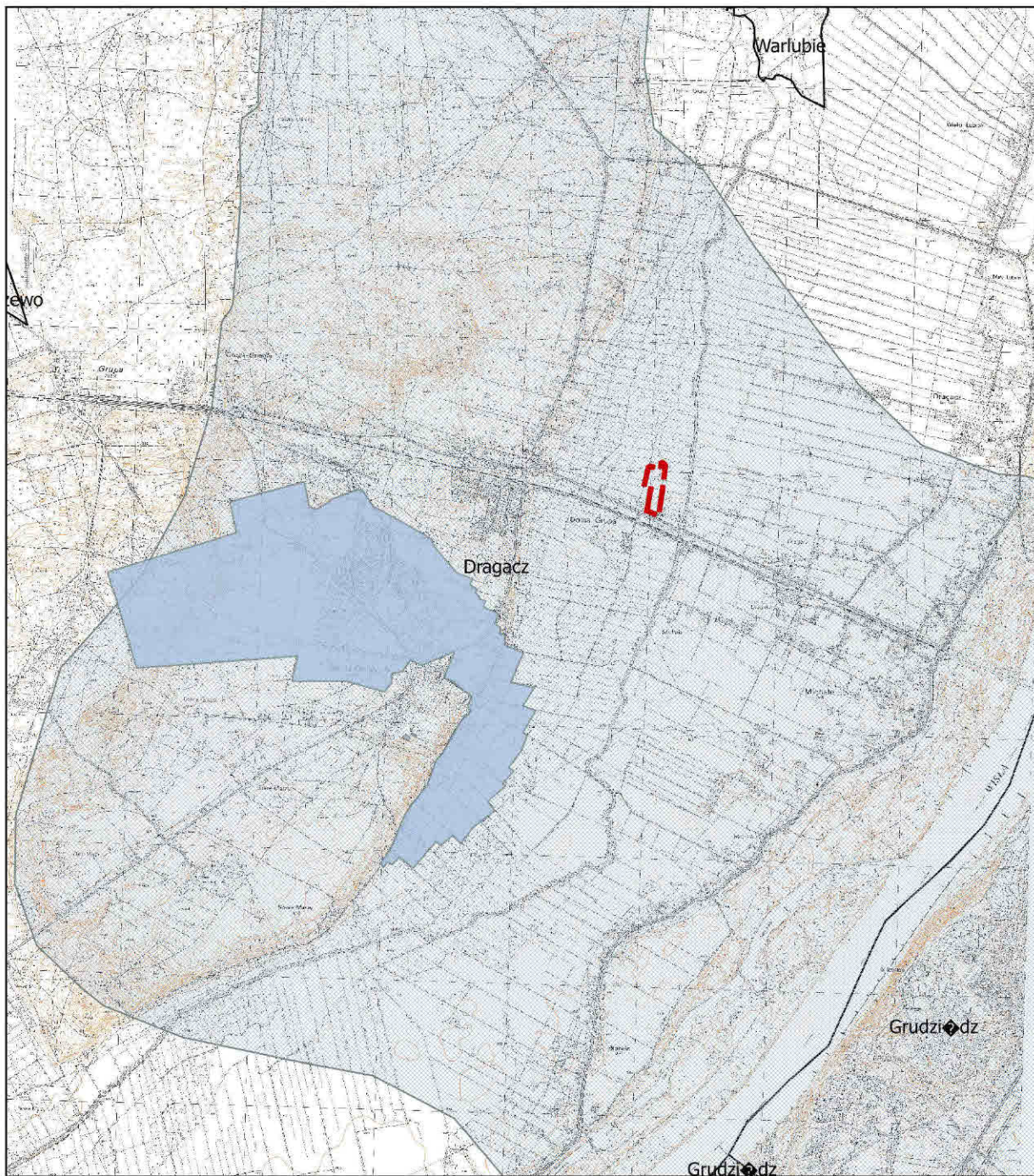

Załącznik nr 3 do Opracowania ekofizjograficznego terenu położonego w obrębie Dolna Grupa I, dz. 118/1, 103 i 104 w gminie Dragacz - formy ochrony przyrody

Legenda

- teren opracowania
- Parki Krajobrazowe
- Rezerваты
- Obszary Specjalnej Ochrony
- Specjalne Obszary Ochrony
- Obszary Chronionego Krajobrazu
- Pomniki Przyrody
- Użytki Ekologiczne
- Główne korytarze ekologiczne

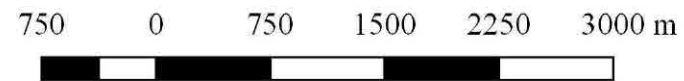

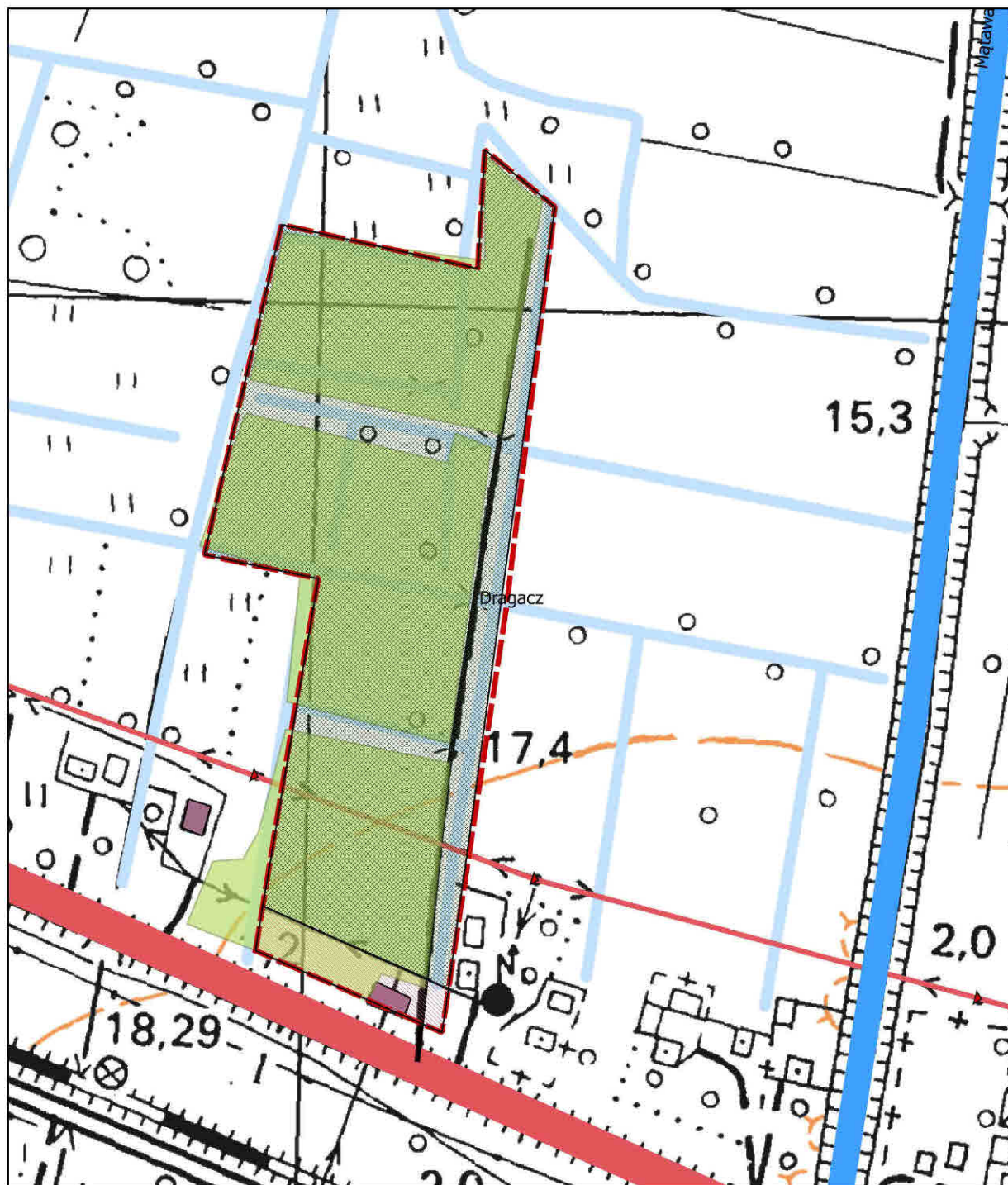

Załącznik nr 4 do Opracowania ekofizjograficznego terenu położonego w obrębie Dolna Grupa I, dz. 118/1, 103 i 104 w gminie Dragacz - Ochrona wód

Legenda

- teren opracowania
- Strefa ochrony pośreniej
- Główny Zbiornik Wod Podziemnych

Załącznik nr 5 do Opracowania ekofizjograficznego terenu położonego w obrębie Dolna Grupa I, dz. 118/1, 103 i 104 w gminie Dragacz - ograniczenia w lokalizacji zabudowy i proponowane zagospodarowanie

Legenda

 teren opracowania

Formy ochrony przyrody

 Nadwiślański Park Krajobrazowy

Ochrona wód

 Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 129

Ograniczenia w zabudowie wywołane lokalizacją

 melioracji szczegółowych

 zadrzewień

 linii elektroenergetycznej 15 kV

Ochrona gleb

 grunty klasy III

Proponowane zagospodarowanie

 zabudowa usługowa

 tereny zieleni nieurządzonej